

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιάδης

Νοεμβρίου 2015, Τεύχος 51

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών;
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή
σηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Επιμορφωτικά σεμινάρια για δικηγόρους:
«Βιωματική επιμόρφωση στη διαχείριση και
αντιμετώπιση εγκλημάτων μίσους», Αθήνα, 21-
22/12/2015 και 15-16/1/2015

Εκδηλώσεις

- «Συνταγματικό Δικαστήριο: Υπέρ ή κατά;»,
16/11/2015, ώρα 18:00, ΔΣΑ
- IACL Roundtable “The sovereign debt revisited by
Constitutional and International Law”, 13-
14.11.2015, Athens

Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών;

Eric Segall, καθηγητής Δικαίου στο Georgia State University College of Law

Την περασμένη Τρίτη ο George Will έγραψε ένα ακόμη άρθρο υποστηρίζοντας ότι οι μη εκλεγμένοι, ισόβιοι δικαστές πρέπει να έχουν μεγαλύτερο ρόλο στην προστασία της ατομικής ελευθερίας (βλ. οικονομική ελευθερία) και ότι αυτό το ζήτημα πρέπει να χρησιμοποιηθεί από τους Ρεπουμπλικάνους στην επόμενη προεκλογική εκστρατεία, καθώς και πριν τον διορισμό του επόμενου Δικαστή στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Το επιχείρημα αυτό ενάντια στον δικαστικό αυτοπεριορισμό, που υποστήριξαν με σθένος γύρω στο '80 οι Robert Bork και Ed Meese, εμβάθυναν ο καθηγητής στο NYU Richard Epstein και ο καθηγητής στο Georgetown Randy Barnett, δύο από τους πιο οξυδερκείς νομικούς της χώρας. Ο καθένας από αυτούς έχει γράψει πληθώρα βιβλίων και άρθρων, όπου υποστηρίζεται ότι το Σύνταγμά μας, αν γίνει ορθά κατανοητό, αλλά και το κοινό καλό της σημερινής κοινωνίας υπαγορεύουν να επιβληθεί μια ελευθεριακή πρόσληψη της κρατικής εξουσίας, σύμφωνα με την οποία είναι εξ ορισμού ύποπτος κάθε νόμος για τον κατώτατο μισθό, τη συνδικαλιστική ελευθερία, ακόμα και για την απαγόρευση των διακρίσεων. Την αντίληψη αυτή ενστερνίστηκαν δεξιές δεξαμενές σκέψης και επιφανείς δικηγόροι όπως ο Clark Neilly, του οποίου το βιβλίο «Judicial Engagement» απευθύνει στους δικαστές κάλεσμα στα όπλα με σκοπό την αμφισβήτηση της συνταγματικότητας σημαντικού τμήματος της νομοθεσίας που αφορά την οικονομία. Απέναντι σε αυτό δεν έχει υπάρξει καμία αντίδραση από τους φιλελεύθερους ακαδημαϊκούς και ειδήμονες, παρότι ο Ed Whelan από την παλιά φρουρά των συντηρητικών προσπαθεί σκληρά να αναχαιτίσει τις εκκλήσεις για έντονο δικαστικό έλεγχο υπενθυμίζοντας τους κινδύνους που ελλοχεύουν από την ενίσχυση της εξουσίας μη εκλεγμένων κρατικών λειτουργών, τους οποίους δεν μπορούμε να μετακινήσουμε από τη θέση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών;
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή
σηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

τους μέσω εκλογών.

Η ιστορία άσκησης ισχυρού ελέγχου συνταγματικότητας της οικονομικής νομοθεσίας δεν είναι ευχάριστη. Με αφετηρία το 1900, το Ανώτατο Δικαστήριο άρχισε να κρίνει ως αντισυνταγματικούς νόμους που αφορούσαν κάποιες ήπιες προοδευτικές προσπάθειες για την προστασία των εργαζομένων, των μισθών και των συνδικάτων. Περισσότεροι από 200 τέτοιοι νόμοι κρίθηκαν αντισυνταγματικοί από το Ανώτατο Δικαστήριο την περίοδο 1900-1936, και φυσικά πολλοί περισσότεροι από τα κατώτερα δικαστήρια. Αυτός ο χείμαρρος επιθετικού ελέγχου συνταγματικότητας τελείωσε με το New Deal, την αναδιάρθρωση του Ανωτάτου Δικαστηρίου από τον Ρούσβελτ και τη συνειδητοποίηση εκ μέρους του μεγαλύτερου τμήματος της ακαδημαϊκής κοινότητας ότι η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην καθαρή προσοδοθηρία και τη δημιουργία μονοπωλίων από τη μία, και τη δικαιολογημένη κρατική ρυθμιστική παρέμβαση από την άλλη, είναι πολύ λεπτή για να εναποτεθεί στα χέρια των δικηγόρων και των δικαστών. Σύμφωνα με τα λόγια του Δικαστή Holmes, στη περίφημη μειοψηφούσα άποψη που διατύπωσε στην απόφαση Lochner, η οποία ακύρωσε τον νόμο που έθετε περιορισμούς στο ωράριο εργασίας των αρτοποιιών της Νέας Υόρκης, «η απόφαση αυτή βασίζεται σε μια οικονομική θεωρία, την οποία ένα μεγάλο τμήμα της χώρας αυτής δεν ενστερνίζεται. Αν το τιθέμενο ερώτημα αφορούσε το αν εγώ συμφωνώ με τη θεωρία αυτή, θα ήθελα να τη μελετήσω εις βάθος και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα πριν αποφασίσω. Αλλά δεν θεωρώ πως αυτό είναι το καθήκον μου, γιατί πιστεύω ότι η συμφωνία ή η διαφωνία μου είναι άσχετη με το δικαίωμα της πλειοψηφίας να μετατρέψει τις θέσεις της σε δίκαιο».

Η απάντηση του δικαστή Holmes στους συναδέλφους του στην απόφαση Lochner είναι πειστική και υποδεικνύει το θεμέλιο, στο οποίο ο Whelan, ο ομοσπονδιακός δικαστής Harvey Wilkinson και προοδευτικοί φιλελεύθεροι όπως ο καθηγητής Mark Tushnet αλλά και εγώ, βασιζόμαστε τα επιχειρήματά μας. Ενώ οι Randy Barnett και Richard Epstein πιστεύουν με πάθος και ειλικρίνεια ότι είναι προς όφελος όλων μας η ισχυρή δικαστική προστασία της οικονομικής ελευθερίας, εγώ θεωρώ πως η κοινωνία μας θα ήταν πολύ χειρότερη χωρίς την καθολική εξισωτική προστασία των φτωχών και των εργαζομένων. Επίσης, θεωρώ ότι η αναπαραγωγική ελευθερία αποτελεί ίσως το σημαντικότερο ατομικό μας δικαίωμα, αφού αφορά την προστασία της σωματικής ακεραιότητας αλλά και τις τεράστιες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις που επιφέρουν οι ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες. Ποιος έχει δίκιο και ποιος άδικος; Εγώ υποστηρίζω ότι πρέπει να αποφασίζουν οι ψηφοφόροι, ενώ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών;
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή
σηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

οι Barnett και Epstein θέλουν να επιβάλλουν οι δικαστές δυναμικά την αντίληψή τους για το σωστό και το λάθος.

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

<http://balkin.blogspot.gr>, 24/10/2015

Η θρησκεία στα σχολεία

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Πώς πρέπει να διδάσκεται το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία; Ποιοι μαθητές δικαιούνται απαλλαγή από το μάθημα και υπό ποιες προϋποθέσεις; Είναι επιτρεπτή η ανάρτηση θρησκευτικών συμβόλων στις σχολικές αίθουσες; Πώς επηρεάζονται οι αποφάσεις της Πολιτείας στα θέματα αυτά από τις ευρύτερες σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας; Τα ερωτήματα αυτά δεν είναι νέα, καθώς έχουν απασχολήσει τη συνταγματική επιστήμη και τη νομολογία των δικαστηρίων εδώ και αρκετές δεκαετίες χωρίς, όπως φαίνεται, να έχουν αφομοιωθεί επαρκώς τα συμπεράσματα αυτής της διαμάχης.

Το ζήτημα επανήλθε στην επικαιρότητα με αφορμή τις παλινωδίες της κυβέρνησης ως προς την υποχρέωση αιτιολόγησης της επιλογής των μαθητών να απαλλάσσονται από το μάθημα των θρησκευτικών, που προκάλεσε την αντίδραση της Εκκλησίας της Ελλάδας. Από νομική σκοπιά, το πρόβλημα θα μπορούσε σήμερα να αντιμετωπιστεί χωρίς δυσκολία από έναν επιμελή φοιτητή που έχει διδαχθεί ανθρώπινα δικαιώματα. Σύμφωνα με το Σύνταγμά μας, που στο άρθρο 13 κατοχυρώνει τη θρησκευτική ελευθερία, αλλά και με βάση την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η θρησκευτική εκπαίδευση των παιδιών αποφασίζεται από τους γονείς με γνώμονα τις φιλοσοφικές και θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.

Τις πεποιθήσεις αυτές δεν είναι υποχρεωμένοι να τις εκδηλώνουν αν δεν το επιθυμούν, όπως έχει γίνει δεκτό σε αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η υποχρέωση λοιπόν να αιτιολογείται η απόφαση των γονέων να απαλλαγεί το παιδί από το μάθημα των θρησκευτικών παραβίαζε έμμεσα αυτό ακριβώς το δικαίωμα, δηλαδή τη δυνατότητα να μη δηλώσουν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.

Τα τελευταία 20 χρόνια η ελληνική κοινωνία έχει γίνει πιο ανοικτή στον θρησκευτικό πλουραλισμό και το σχολείο τείνει

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

να αποκτήσει έναν «πολυπολιτισμικό» χαρακτήρα. Ως προς το μάθημα των θρησκευτικών, η κατεύθυνση του Συντάγματος υπέρ μια θρησκευολογικής προσέγγισης έναντι της ομολογιακής, ενισχύεται από αυτή τη νέα πραγματικότητα. Τόσο το θρησκευολογικό περιεχόμενο του μαθήματος όσο και η δυνατότητα αναιτιολόγητης απαλλαγής από αυτό αποτελούν συνταγματικές επιταγές, αλλά και εύλογη προσαρμογή στην εξελισσόμενη κοινωνική πραγματικότητα.

πηγή: Εφημερίδα «Εθνος», 20/10/2015

Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας

Γιώργος Σωτηρέλης, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Πανεπιστημίου Αθηνών

1. Ποιο πρέπει, κατά τη γνώμη σας, να είναι το σύστημα σχέσεων Κράτους-Εκκλησίας σε μια σύγχρονη Δημοκρατία;

Αναμφισβήτητα το μόνο σύστημα σχέσεων Κράτους-Εκκλησίας που είναι απολύτως συμβατό με την Δημοκρατία και τη συνταγματική ελευθερία είναι αυτό του χωρισμού τους.

Τι σημαίνει όμως χωρισμός Κράτους-Εκκλησίας; Ο όρος αυτός, που συχνά χρησιμοποιείται σαν φόβητρο, δεν πρέπει να μας τρομάζει, διότι δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ούτε ρήξη αλλά ούτε και πλήρη και στεγανή αποκοπή των δύο μερών. Αυτό στην Ευρώπη συνέβη ιστορικά μόνο στη Γαλλία, όπου η σχέση αυτή πέρασε από μια περίοδο έντονης εχθρότητας μεταξύ κοσμικής και εκκλησιαστικής εξουσίας. Στις υπόλοιπες δημοκρατικά προηγμένες χώρες όμως το καθεστώς που έχει διαμορφωθεί, ως συνισταμένη των επιμέρους –συνταγματικών κατά κανόνα– λύσεων, είναι η λεγόμενη «ευμενής ουδετερότητα» του Κράτους. Και αυτό σημαίνει, πολύ απλά, ότι ναι μεν το Κράτος δεν δρα ούτε μεροληπτικά ούτε πατερναλιστικά αλλά αυτό δεν αποκλείει τον ειλικρινή, καλοπροαίρετο και εποικοδομητικό διάλογο, για ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, ώστε να αίρονται οι όποιες τριβές με καθαρό και θεσμικό τρόπο.

2. Αυτή είναι η λύση που προτείνετε και για τη χώρα μας;

Ασφαλώς. Είναι καιρός να καταργηθεί επιτέλους το σημερινό αναχρονιστικό, ερμαφρόδιτο και εν τέλει αντιδημοκρατικό καθεστώς, με μια γενναία μεταρρύθμιση που θα οδηγήσει, ταυτόχρονα, στην αποεκκλησιαστικοποίηση του κράτους και την αποκρατικοποίηση της Εκκλησίας. Προς την κατεύθυνση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

αυτήν πρέπει να αναληφθούν, ως τάχιστα, οι αναγκαίες νομοθετικές πρωτοβουλίες, με βασικό κριτήριο το να διασφαλισθεί πλήρως τόσο η ελευθερία της λατρείας όσο και η ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης, από την οποία απορρέει, ειδικότερα, δικαίωμα ελεύθερης διαμόρφωσης, αλλαγής και διάδοσης θρησκευτικών απόψεων καθώς και δικαίωμα να δηλώνονται αυτές ή όχι.

Στη συνέχεια, βέβαια, αυτές οι πρωτοβουλίες πρέπει να επισφραγισθούν με την επικείμενη συνταγματική αναθεώρηση, ώστε να μην υπάρξουν πλέον περιθώρια παρερμηνειών, όπως στο παρελθόν, τόσο από την ίδια την Εκκλησία όσο και από τη μακρά θεοκρατική χείρα της στη Διοίκηση και τη Δικαιοσύνη...

3. Ευνοεί όμως η συγκυρία μια τέτοια μεταρρύθμιση;

Πιστεύω πως ναι, υπό τον όρο ότι θα προηγηθεί συστηματική προεργασία και διάλογος, χωρίς κραυγές και αποπροσανατολιστικές κορώνες. Από μεν το Κράτος η αναρρύθμιση των σχέσεων δεν πρέπει να αγνοήσει τον οφειλόμενο φόρο τιμής και σεβασμού προς τη θρησκευτική μας παράδοση, ως σημαντική παράμετρο της εθνικής και πολιτισμικής μας ταυτότητας, από δε την Ορθόδοξη Εκκλησία δεν πρέπει να δαιμονοποιηθεί, σαν δήθεν εχθρική κίνηση, διότι και η ίδια θα απεμπλακεί έτσι από τον ασφυκτικό κρατικό εναγκαλισμό και από τη συνεχή καταφυγή, δίκην προβληματικής ΔΕΚΟ, στα κρατικά δεκανίκια.

4. Ειδικά όταν μιλάμε για μία αριστερή κυβέρνηση, τι αλλάζει (ή τι θα έπρεπε να αλλάξει) στην παραπάνω σχέση;

Με βάση τα όσα λέχθηκαν προηγουμένως, ο χωρισμός Κράτους-Εκκλησίας είναι ζήτημα Δημοκρατίας και δεν συνδέεται κατ' αρχήν με επιμέρους ιδεολογικές προσεγγίσεις. Ωστόσο, όπως είναι γνωστό, η Δεξιά στη χώρα μας, με ελάχιστες τιμητικές εξαιρέσεις, κινείται ακόμα στον αστερισμό των μετεμφυλιακών ψυχώσεων του «Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών». Έτσι, κάθε φορά που ανακύπτει σχετικό ζήτημα, κλίνει υποτακτικά το γόνο στα κελεύσματα της Εκκλησίας και γίνεται, ουσιαστικά, φερέφωνό της.

Εναπόκειται, λοιπόν, στην Αριστερά να λύσει τον γόρδιο δεσμό, πολύ περισσότερο μάλιστα όταν η ευαισθησία της σε ζητήματα θρησκευτικής ελευθερίας είναι δεδομένη, καθώς κουβαλάει στις πλάτες της ένα βαρύ φορτίο σχετικών διώξεων.

Η πρώτη κυβερνητική εκδοχή της Αριστεράς, δηλαδή το ΠΑΣΟΚ, έκανε μεν κάποιες προσπάθειες, πλην όμως τα αποτελέσματα ήταν περιορισμένα, διότι τελικά έκανε πίσω στην κρίσιμη μάχη της συνταγματικής αναθεώρησης του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η Θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

2001, παρότι υπήρχε ευνοϊκός συσχετισμός.

Το ίδιο φοβούμαι ότι θα επαναληφθεί και με τον ΣΥΡΙΖΑ, όχι μόνον διότι δεν έχει δώσει στο θέμα αυτό πειστικά δείγματα γραφής –δεδομένης βέβαια και της συγκυρίας– αλλά και διότι επέλεξε, ελαφρά τη καρδία, έναν κυβερνητικό σύμμαχο που εμφορείται από ακραίες και σκοταδιστικές θεοκρατικές αντιλήψεις...

5. Πώς κρίνετε υπό αυτό το πρίσμα τη στάση της κυβέρνησης στο ζήτημα που ανέκυψε ως προς τα θρησκευτικά;

Θέλω να πιστεύω ότι τουλάχιστον ως προς το ζήτημα αυτό το Υπουργείο Παιδείας θα σώσει την τιμή της Αριστεράς των Δικαιωμάτων –που δεν αναστέλλονται βέβαια με την κρίση– εμμένοντας στις σχετικές εξαγγελίες του. Και τούτο όχι μόνον διότι οι αντιδράσεις της Εκκλησίας ήταν επιεικώς απαράδεκτες, θυμίζοντας δυστυχώς την εποχή του μακαριστού Χριστόδουλου, αλλά και διότι η απαλλαγή από τα θρησκευτικά χωρίς δήλωση θρησκευτικών φρονημάτων αποτελεί στοιχειώδη σεβασμό στην ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης, όπως έχουν αποφανθεί άλλωστε σχετικά τόσο ο Συνήγορος του Πολίτη όσο και η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Κατά τα άλλα, βέβαια, ευκαίω θα ήταν να καταργηθεί και το σύστημα της απαλλαγής, με ταυτόχρονο όμως αναπροσανατολισμό της θρησκευτικής εκπαίδευσης, ώστε να διασφαλισθεί πλήρως ότι η «ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης» (που επιτάσσει το Σύνταγμα με το άρθρο 16 παρ. 2) θα γίνεται όντως υπό το πρίσμα της ελευθερίας της (που επιτάσσει, όπως είδαμε, το άρθρο 13 παρ. 1). Προς την κατεύθυνση αυτή έχουν ήδη γίνει κάποια βήματα, που απέχουν όμως ακόμη πολύ από το ζητούμενο, δηλαδή από μια συνολική και απροκατάληπτη ενημέρωση για το θείο, που αφ' ενός θα παρέχεται «με κριτικό, αντικειμενικό και πλουραλιστικό τρόπο», όπως επιτάσσει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και αφ' ετέρου θα δίνει –ποσοτικά– ιδιαίτερη έμφαση στην επικρατούσα θρησκεία και στη σχέση της με την πολιτισμική μας παράδοση.

6. Και μία πιο προσωπική ερώτηση, που άπτεται όμως με την πανεπιστημιακή σας ιδιότητα: πώς αισθάνεστε όταν κάνετε μάθημα σε ένα αμφιθέατρο Πανεπιστημίου το 2015 με την εικόνα του Χριστού πάνω από τον πίνακα;

Ευτυχώς τέτοιο ζήτημα δεν τίθεται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ένας καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου δεν νοείται να διδάσκει τη θρησκευτική ελευθερία σε ένα περιβάλλον που εξ ορισμού την υπονομεύει, όπως και ένας Δικαστής δεν μπορεί να είναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

πειστικός ως προς το ότι απονέμει όντως δικαιοσύνη για επίμαχα θρησκευτικά ζητήματα, υπό την σκιά των εικόνων...

πηγή: «Εφημερίδα των Συντακτών», 13/10/2015

Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα

Γιώργος Γεραπετρίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Νομικής Αθηνών

Φίλιππος Σπυρόπουλος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Νομικής Αθηνών

Ενόψει της εκλογής αρχηγού στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ετέθη εκ νέου ένα κλασικό ζήτημα συνταγματικού δικαίου, εάν δηλαδή είναι δυνατόν να υπάρξει μη κοινοβουλευτικός πρωθυπουργός. Η αφορμή είναι γνωστή: ο ένας εκ των υποψηφίων προέδρων, ανώτερο αιρετό μονοπρόσωπο όργανο οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού (περιφέρεια), έχει, σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 1 του Συντάγματος, απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας. Συνεπώς, δεν μπορεί να ανακηρυχθεί υποψήφιος ούτε να εκλεγεί βουλευτής κατά τη διάρκεια της θητείας, για την οποία εξελέγη (έως 31 Αυγούστου 2019), ακόμη και αν παραιτηθεί. Το ισχύον Σύνταγμα, όπως αναθεωρήθηκε το 2001, προβλέπει στο άρθρο 37 παρ. 4 ότι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ανατίθεται εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή διερευνητική εντολή σε αρχηγό κόμματος, αν το κόμμα δεν έχει αρχηγό ή εκπρόσωπο ή αν ο αρχηγός/εκπρόσωπός του δεν έχει εκλεγεί βουλευτής, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δίνει την εντολή σ' αυτόν που προτείνει η κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος. Από τη διατύπωση της διάταξης και την ένταξή της στη μηχανική του κοινοβουλευτικού συστήματος και της κομματικής δημοκρατίας συνάγεται ότι αποσκοπεί εκείνος που λαμβάνει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή τη διερευνητική εντολή να είναι βουλευτής. Άλλως, η διάταξη δεν θα είχε κανένα απολύτως νόημα, αφού ο αρχηγός του κόμματος θα μπορούσε ούτως ή άλλως να λάβει την εντολή, ακόμη και αν ο ίδιος δεν ήταν βουλευτής. Κατά την τελλογία της διάταξης ο εντολοδόχος, εν δυνάμει πρωθυπουργός, οφείλει να διαθέτει λαϊκή νομιμοποίηση, ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα η κοινοβουλευτική διαδικασία και ιδίως ο κοινοβουλευτικός έλεγχος. Υπό την έννοια αυτή, το ισχύον Σύνταγμα ανέχεται τον δισταμό μεταξύ του (μη κοινοβουλευτικού) αρχηγού του κόμματος και του (κοινοβουλευτικού) πρωθυπουργού, αντίθετα με ό,τι ίσχυε υπό το αρχικό Σύνταγμα του 1975 έως την αναθεώρησή του,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

το 1986, όπου προβλεπόταν στο άρθρο 37 παρ. 2 ότι σε περίπτωση μη ύπαρξης αρχηγού ή μη εκλογής του ως βουλευτού θα έπρεπε να προηγείται η ανάδειξη αρχηγού, στον οποίο θα εδίδετο και η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης, για να μην υφίσταται δυαρχία.

Η συνταγματική απαγόρευση να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή διερευνητική εντολή μη κοινοβουλευτικό πρόσωπο είναι αποτύπωση μιας ιστορικής εξέλιξης που κορυφώθηκε το 1986 και οδήγησε σε ένα εξαιρετικά αυστηρό και αναλυτικό πλαίσιο ανάδειξης της κυβέρνησης. Το πλαίσιο αυτό μηδενίζει ουσιαστικά τη δυνατότητα παρέμβασης του Προέδρου της Δημοκρατίας (έναντι του οποίου το Σύνταγμα διατήρησε εν πολλοίς την πολιτική δυσπιστία προς τον βασιλέα) και αναδεικνύει και εξαίρει τον ρόλο της Βουλής. Σε άλλες συνταγματικές τάξεις, ιδίως όπου λόγω της υφής του εκλογικού συστήματος και της πολιτικής πραγματικότητας ανθούν οι κυβερνήσεις συνεργασίας, ο διορισμός μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού είναι συνήθης συνταγματική λύση. Στις περιπτώσεις αυτές ελλείπουν αναλυτικές συνταγματικές ρυθμίσεις. Το ιταλικό Σύνταγμα, π.χ., αφιερώνει στο πρωτότυπο κείμενο 20 μόνο λέξεις για την ανάδειξη της κυβέρνησης και αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο διορισμού μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού («ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει τον Πρόεδρο του Υπουργικού Συμβουλίου και με πρότασή του τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου»). Το ελληνικό Σύνταγμα, αντίθετα, ρυθμίζει το θέμα της ανάδειξης του πρωθυπουργού και της κυβέρνησης σε 353 λέξεις, οι οποίες, μάλιστα, δημιουργούν εκάστοτε έντονους ερμηνευτικούς προβληματισμούς.

Κατά το ελληνικό Σύνταγμα, μη κοινοβουλευτικό πρόσωπο είναι δυνατόν να διοριστεί πολιτικός (μη υπηρεσιακός) πρωθυπουργός μόνο κατά το στάδιο που έπεται των διερευνητικών εντολών, όπου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καλεί τους αρχηγούς των κομμάτων ως τελευταίο καταφύγιο για τον σχηματισμό βιώσιμης πολιτικής κυβέρνησης που να έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Στο στάδιο ακριβώς αυτό προέκυψαν οι δύο μεταπολιτευτικές (μη υπηρεσιακές) κυβερνήσεις υπό μη κοινοβουλευτικούς πρωθυπουργούς: τον Ξενοφώντα Ζολώτα (Νοέμβριος 1989 – Απρίλιος 1990) και τον Λουκά Παπαδήμο (Νοέμβριος 2011 – Μάιος 2012). Μπορεί κάποιος να συμφωνεί ή να διαφωνεί με το ουσιαστικό περιεχόμενο των συνταγματικών μας διατάξεων που αφορούν την ανάδειξη της κυβέρνησης. Εντούτοις, με την υφιστάμενη συνταγματική αρχιτεκτονική, μη κοινοβουλευτικός αρχηγός κόμματος δεν μπορεί να διοριστεί πρωθυπουργός ή να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης. Τούτο μπορεί να αλλάξει μόνο στο πλαίσιο αναθεώρησης και

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

όχι μέσω δημιουργικής πολιτικής ερμηνείας της σαφούς διατύπωσης και έννοιας του Συντάγματος. Το Σύνταγμα είναι και οφείλει να παραμείνει υπεράνω της πολιτικής και όχι όργανό της.

πηγή: Εφημερίδα «Καθημερινή», 31/10/2015

Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής

Χαράλαμπος Αθανασίου, βουλευτής Λέσβου και πρώην υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Είναι δυνατόν, κατά το Σύνταγμά μας, να διορισθεί πρωθυπουργός πρόσωπο που δεν είναι μέλος του Κοινοβουλίου (βουλευτής); Το ερώτημα αυτό απασχολεί, τελευταία, μέρος της επιστήμης αλλά και την κοινή γνώμη, ενόψει της εκλογής αρχηγού στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας. Με το σημείωμα αυτό επιχειρείται μια προσέγγιση του ζητήματος, με βάση αυστηρά το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος κυρίως, αλλά και του Κανονισμού της Βουλής, πέρα από πολιτικές σκοπιμότητες. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1 του Συντάγματος, τα αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης δευτέρου βαθμού δεν μπορούν να εκλεγούν βουλευτές μέχρι να λήξει η θητεία τους, ακόμη και αν παραιτηθούν. Δεν μπορούν να εκλεγούν βουλευτές. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να είναι μέλη της κυβέρνησης και να διορισθούν πρωθυπουργοί, εφόσον είναι αρχηγοί του κόμματός τους και το κόμμα τους κερδίσει τις βουλευτικές εκλογές.

Συγκεκριμένα, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 26, 37 παρ.1, 55 και 81 του Συντάγματος σαφώς προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) ότι η Νομοθετική Λειτουργία της Βουλής ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και η Εκτελεστική Λειτουργία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κυβέρνηση,

β) ότι μέλη της κυβέρνησης μπορούν να είναι και μη κοινοβουλευτικά πρόσωπα (πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα του βουλευτή),

γ) ότι για να διορισθεί κάποιος ως μέλος της κυβέρνησης (βουλευτής ή όχι) πρέπει να συγκεντρώνει τα εξής προσόντα: Να είναι Έλληνας πολίτης, να έχει τη νόμιμη ικανότητα να εκλέγει και να έχει συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του.

Συνεπώς, το προαναφερθέν κώλυμα του άρθρου 56 παρ. 1 του Συντάγματος αφορά μόνο τους λειτουργούς της

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

Νομοθετικής Λειτουργίας της Πολιτείας. Έτσι, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν μπορούν να εκλεγούν βουλευτές όσο διαρκεί η θητεία τους. Δεν αφορά, βεβαίως, και τα μέλη της κυβέρνησης (πολύ περισσότερο τον πρωθυπουργό), διότι, αν αυτό ήθελε ο συνταγματικός νομοθέτης, δεν θα έθετε στο άρθρο 81, ως κώλυμα, μόνο την έλλειψη των προσόντων του άρθρου 55, αλλά και το κώλυμα του άρθρου 56 παρ. 1.

Συνεπώς προς τα ανωτέρω, ο συνταγματικός νομοθέτης οριοθετεί και τις εξουσίες του Προέδρου της Δημοκρατίας, αναφορικά με τον διορισμό του πρωθυπουργού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 37, πρωθυπουργός διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο αρχηγός του κόμματος το οποίο διαθέτει στη Βουλή την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών και αν κανένα κόμμα δεν διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία, αρχίζει η διαδικασία των διερευνητικών εντολών προς τους αρχηγούς των τριών πρώτων σε κοινοβουλευτική δύναμη κομμάτων.

Αν αυτές (οι διερευνητικές εντολές) αποτύχουν, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καλεί τους αρχηγούς των κομμάτων και αν επιβεβαιωθεί η αδυναμία σχηματισμού κυβέρνησης, επιδιώκει τον σχηματισμό κυβέρνησης απ' όλα τα κόμματα της Βουλής... Αν κάποιο κόμμα δεν έχει αρχηγό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δίνει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή διερευνητική εντολή στο πρόσωπο που προτείνει η Κοινοβουλευτική Ομάδα του κόμματος. Το ίδιο ισχύει και αν ο αρχηγός του κόμματος δεν έχει εκλεγεί βουλευτής, ήτοι να έθεσε υποψηφιότητα σε κάποια εκλογική περιφέρεια και να μην εξέλεξε το κόμμα του εκεί βουλευτή. Το τελευταίο αυτό, όμως, ισχύει μόνο στην περίπτωση που το κόμμα δεν έχει αρχηγό, όπως σαφώς ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 37.

Καθίσταται, συνεπώς, σαφές ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναθέτει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης ή διερευνητική εντολή στους αρχηγούς των κομμάτων και όχι στους προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων. Ο διαφορισμός αυτός (αρχηγός κόμματος – πρόεδρος Κοινοβουλευτικής Ομάδας) είναι σαφής και διατρέχει όλες τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής, ο οποίος είναι πλήρως εναρμονισμένος με τις Συνταγματικές επιταγές. Συγκεκριμένα, το άρθρο 16 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής ορίζει ότι «Ο Αρχηγός του Κόμματος θεωρείται και Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κόμματός του αν είναι Βουλευτής». Επίσης και από πολλά άλλα άρθρα του Κανονισμού της Βουλής προκύπτουν οι διακριτοί ρόλοι αρχηγού κόμματος που δεν είναι βουλευτής και προέδρου Κοινοβουλευτικής Ομάδας (βλ. άρθρα 17, 19 παρ. 2, 20, 64, 67 παρ. 4, 108 παρ. 5, κ.α.).

Η μόνη διαφορά μεταξύ κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

και μη κοινοβουλευτικού πρωθυπουργού είναι ότι ο τελευταίος, ενώ μπορεί να παρίσταται στη Βουλή και να ασκεί όλα τα, κατά το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής, δικαιώματα και τις αρμοδιότητες, δεν μπορεί να ψηφίζει, όπως δεν έχουν δικαίωμα ψήφου και τα εξωκοινοβουλευτικά μέλη της κυβέρνησης.

πηγή: Εφημερίδα «Καθημερινή», 3/11/2015

Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια

Κώστας Χρυσόγονος, Ευρωβουλευτής ΣΥΡΙΖΑ, Καθηγητής Νομικής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ και σε άλλα μέρη του κόσμου παραδοσιακά χωλαίνει σε σύγκριση με την Ευρώπη. Γι' αυτό η ευρωπαϊκή οδηγία 95/46/ΕΚ της 24ης Οκτωβρίου 1995 προβλέπει πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει πρώτα να αποφανθεί ότι μια τρίτη χώρα (εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης) εξασφαλίζει επαρκές επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων, με βάση την εσωτερική της νομοθεσία ή τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει, και μόνο έτσι να επιτρέψει τη μεταφορά των δεδομένων προς τη συγκεκριμένη χώρα.

Στις 26 Ιουλίου 2000, η Επιτροπή ενέκρινε την απόφαση «ασφαλούς λιμένα» (safe harbour), με την οποία επιτράπηκε η ελεύθερη διαβίβαση πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα από τα κράτη-μέλη της ΕΕ σε εταιρείες στις ΗΠΑ, εφόσον αυτές έχουν προσχωρήσει στις αρχές που εκδίδονται από το υπουργείο Εμπορίου της υπερατλαντικής υπερδύναμης. Επί δεκαπέντε και πλέον έτη, με βάση την παραπάνω απόφαση, Ευρωπαίοι πολίτες εμπιστεύονταν τη διαχείριση των προσωπικών τους δεδομένων σε εταιρείες που έχουν την έδρα τους στις ΗΠΑ, θεωρώντας καλόπιστα πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε προβεί σε ενδελεχή έλεγχο των εκεί κείμενων ρυθμίσεων. Η απόφαση του τμήματος μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου της ΕΕ στην υπόθεση C-362/14, που δημοσιεύτηκε την 6η Οκτωβρίου 2015, ανέτρεψε αυτό το τεκμήριο, ακύρωσε την απόφαση «ασφαλούς λιμένα» και ανέδειξε με τον πιο γλαφυρό τρόπο πως τα προσωπικά μας δεδομένα, όταν μεταβιβάζονται σε αμερικανικές εταιρείες, δεν είναι ασφαλή, για τον πολύ απλό λόγο πως το νομικό καθεστώς δεν δεσμεύει τις δημόσιες Αρχές των Ηνωμένων Πολιτειών.

Έτσι, το αμερικανικό καθεστώς «ασφαλούς λιμένα» επιτρέπει επεμβάσεις εκ μέρους των αμερικανικών δημόσιων Αρχών στα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων για λόγους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών»
Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία»
Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα»
Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής»
Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος

σχετικούς με την εθνική ασφάλεια, το δημόσιο συμφέρον και την τήρηση των νόμων των ΗΠΑ. Άλλωστε αυτό έγινε φανερό από τις αποκαλύψεις για τις μαζικές παρακολουθήσεις Ευρωπαίων πολιτών από την υπηρεσία Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ (NSA). Το μείζον ερώτημα όμως είναι για ποιο λόγο έπρεπε να αναμένουμε την ακύρωση της απόφασης σχεδόν τυχαία. Για ποιο λόγο η ΕΕ επέτρεπε τη μεταφορά των προσωπικών δεδομένων Ευρωπαίων πολιτών επί μία δεκαπενταετία, χωρίς να φροντίσει να διασφαλίσει την προστασία τους και τη δυνατότητα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας έναντι παρεμβάσεων των αμερικανικών Αρχών. Και τότε επιτέλους η ΕΕ θα αναδειχθεί σε αποτελεσματικό θεματοφύλακα των δικαιωμάτων και αξιών που εντάσσονται στον δικό της Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

πηγή: Εφημερίδα «Έθνος», 19/10/2015

Τηλεοπτικός πλουραλισμός

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Η μετάβαση από την αναλογική τηλεόραση στην επίγεια ψηφιακή τηλεόραση αποτελεί το πιο μεγάλο εξελικτικό βήμα στην ιστορία της τηλεόρασης - πιο σημαντικό από τη δορυφορική τηλεόραση, την καλωδιακή τηλεόραση, τη συνδρομητική τηλεόραση κ.λπ. Πράγματι, μέσω του συστήματος της επίγεια ψηφιακής τηλεοπτικής μετάδοσης επιτυγχάνεται ουσιαστικά ο πολλαπλασιασμός των τηλεοπτικών συχνοτήτων ή μάλλον ακριβέστερα η αύξηση της χωρητικότητάς τους, έτσι ώστε να είναι δυνατή η εκπομπή στο εσωτερικό του ίδιου φάσματος συχνοτήτων μεγαλύτερου αριθμού τηλεοπτικών καναλιών.

Υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης κατάλληλων αντισυγκεντρωτικών ορίων, την οποία διασφαλίζει επαρκώς το ισχύον ελληνικό Σύνταγμα, καθίσταται έτσι δυνατή η πραγμάτωση της αρχής του εξωτερικού πλουραλισμού των πηγών της τηλεοπτικής πληροφόρησης σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτόν που ήταν εφικτός στο πλαίσιο της αναλογικής τηλεόρασης.

Η εξέλιξη αυτή επηρεάζει και τη νομική φύση της ιδιωτικής τηλεοπτικής δραστηριότητας, η οποία αποκτά τα χαρακτηριστικά ενός θεμελιώδους συνταγματικού δικαιώματος, η αναγνώριση του οποίου παύει πλέον να είναι προϊόν μιας πολιτικής απόφασης. Δεδομένου βέβαια ότι οι τηλεοπτικές συχνότητες εξακολουθούν να μην είναι απεριόριστες, η παραχώρηση του δικαιώματος της χρήσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Παρεμβατικότητα ή τυραννία των δικαστών; Eric Segall
- «Η θρησκεία στα σχολεία» Ξενοφών Κοντιάδης
- «Συνέντευξη για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας» Γιώργος Σωτηρέλης
- «Μόνο βουλευτής μπορεί να λάβει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά το Σύνταγμα» Γιώργος Γεραπετρίτης / Φίλιππος Σπυρόπουλος
- «Πρωθυπουργός μπορεί να γίνει και μη βουλευτής» Χαράλαμπος Αθανασίου
- «Προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Τηλεοπτικός πλουραλισμός» Χαράλαμπος Ανθόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Επιμορφωτικά σεμινάρια για δικηγόρους: «Βιωματική επιμόρφωση στη διαχείριση και αντιμετώπιση εγκλημάτων μίσους», Αθήνα, 21-22/12/2015 και 15-16/1/2015

τους προϋποθέτει μια επιλογή μεταξύ των ενδιαφερομένων. Η επιλογή αυτή μπορεί να γίνει είτε μέσω μιας συγκριτικής διαγωνιστικής διαδικασίας, όπως προέβλεπε το άρθρο 13 του ν. 3592/2007, είτε μέσω δημοπρασίας, όπως προβλέπει ο πρόσφατα ψηφισθείς νέος τηλεοπτικός νόμος.

Ο μηχανισμός της δημοπρασίας επιτρέπει τη μεγαλύτερη οικονομική αξιοποίηση των τηλεοπτικών συχνοτήτων, προς όφελος του ταμειακού συμφέροντος του Δημοσίου, που κατά την παρούσα οικονομική συγκυρία αποτελεί έντονο λόγο δημοσίου συμφέροντος, και ταυτόχρονα περιορίζει τη διακριτική ευχέρεια στην επιλογή, που είναι αναπόφευκτα αυξημένη στο πλαίσιο μιας διαγωνιστικής διαδικασίας με βαθμολογία.

Υπό έναν όρο όμως: ότι η απόφαση για τον αριθμό των δημοπρατούμενων αδειών, ιδίως εκείνων που αφορούν εθνικής εμβέλειας παρόχους γενικού περιεχομένου, θα είναι μια «ουδέτερη» τεχνική απόφαση, με βάση τον αριθμό των τηλεοπτικών σταθμών που χωρούν στις διαθέσιμες συχνότητες.

πηγή: Εφημερίδα «Έθνος», 29/10/2015

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Επιμορφωτικά σεμινάρια για δικηγόρους: «Βιωματική επιμόρφωση στη διαχείριση και αντιμετώπιση εγκλημάτων μίσους», Αθήνα, 21-22/12/2015 και 15-16/1/2015

Στο πλαίσιο του έργου *Increasing the capacity of law enforcement authorities to tackle racist crime, hate crime and homophobic crime through experiential learning*, που χρηματοδοτείται από τη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου διοργανώνει δυο βιωματικά επιμορφωτικά σεμινάρια για νομικούς με αντικείμενο τη διαχείριση των εγκλημάτων μίσους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Επιμορφωτικά σεμινάρια για δικηγόρους: «Βιωματική επιμόρφωση στη διαχείριση και αντιμετώπιση εγκλημάτων μίσους», Αθήνα, 21-22/12/2015 και 15-16/1/2015

Εκδηλώσεις

- «Συνταγματικό Δικαστήριο: Υπέρ ή κατά;», 16/11/2015, ώρα 18:00, ΔΣΑ

Χρόνος: 21-22/12/2015 και 15-16/1/2016 (συνολική διάρκεια μιάμιση ημέρα)

Δηλώσεις συμμετοχής: Από 9/11/2015 – 27/11/2015 στο: www.addresshatecrime.eu

Κόστος: Χωρίς κόστος. Δεν είναι δυνατή η μερική παρακολούθηση.

Στόχοι του σεμιναρίου:

- » Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με τα χαρακτηριστικά των εγκλημάτων μίσους, τον εντοπισμό και την αποτελεσματική διαχείρισή τους,
- » Πρακτική εξοικείωση με τη σχετική διεθνή και ευρωπαϊκή νομοθεσία
- » Πρακτική εξοικείωση με την ελληνική νομοθεσία και την εφαρμογή της
- » Δυνατότητα δικτύωσης και ανταλλαγής απόψεων με άλλους νομικούς

Μέθοδος:

Το σεμινάριο έχει βιωματικό και διαδραστικό χαρακτήρα. Προϋποθέτει την ενεργητική συμμετοχή των συμμετεχόντων, την παρουσίαση προσωπικών εμπειριών και τη συμμετοχή σε ειδικά διαμορφωμένα παιχνίδια ρόλων.

Ομάδα στόχος:

Εν ενεργεία δικηγόροι και νομικοί που ασκούν μάχιμη ή συμβουλευτική δικηγορία, απασχολούνται σε ΜΚΟ ή κυβερνητικούς φορείς, με τουλάχιστον τριετή επαγγελματική εμπειρία.

Συμμετοχές / πληροφορίες: Άννυ Καμαριώτη/Βεατρίκη Γιαννόγλου/Νατάσα Καούστου, centre@cecl.gr

Εκδηλώσεις

- «Συνταγματικό Δικαστήριο: Υπέρ ή κατά;», Δευτέρα 16 Νοεμβρίου 2015 και ώρα 18:00, Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (Ακαδημίας 60)

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- «Συνταγματικό Δικαστήριο: Υπέρ ή κατά;»,
16/11/2015, ώρα 18:00, ΔΣΑ
- IACL Roundtable “The sovereign debt revisited by
Constitutional and International Law”, 13-
14.11.2015, Athens

διοργανώνει επιστημονική συζήτηση με θέμα

Συνταγματικό Δικαστήριο: Υπέρ ή κατά;

Δευτέρα 16 Νοεμβρίου 2015, ώρα 18:00, στον Δικηγορικό
Σύλλογο Αθηνών (Ακαδημίας 60)

Υπέρ

Σπύρος Βλαχόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών

Στέλιος Κουτνατζής, Λέκτορας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου
Θράκης

Κατά

Βασίλης Ανδρουλάκης, Πάρεδρος Συμβουλίου της
Επικρατείας

Γιάννης Τασόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Τρίτη γνώμη

Φίλιππος Σπυρόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Τη συζήτηση θα συντονίσει ο **Μιχάλης Πικραμένος**,
Σύμβουλος της Επικρατείας, Επίκουρος Καθηγητής
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- **IACL Roundtable “The sovereign debt revisited by
Constitutional and International Law”,
13-14.11.2015, Athens**

PROGRAMME

13 November 2015

**Opening Session: State sovereignty and sovereign debt in
the context of international economic crisis.**

Chair: Prof. **Kostas Mavrias** (Emeritus, University of Athens,
Law Faculty, President of the Scientific Council of the Greek
Parliament, President of the Association of Greek
Constitutionalists, Honorary President of the IACL)

10:00-10:20 Prof. **Bertrand Mathieu** (University of Paris I,
Pole Master of Public Law, MRU of Comparative Law, former
President of the French Association of Constitutional Law,
Member of the Council of Judicial Authorities, Vice-president
of the IACL): **Is democracy compatible with European legal
order: reflections starting from the question of the sovereign**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- IACL Roundtable “The sovereign debt revisited by Constitutional and International Law”, 13-14.11.2015, Athens

www.cecl.gr
Επικοινωνία: centre@cecl.gr

debt?

10:20-10:40 Prof. **Xenophon Contiades** (University of Peloponnese, School of Social and Political Sciences, Managing Director of the Centre for European Constitutional Law – Themistocles and Dimitris Tsatsos Foundation) and Dr **Alkmene Fotiadou** (Centre for European Constitutional Law – Themistocles and Dimitris Tsatsos Foundation): **Can indebted nations reclaim sovereignty through referendums?**

10:40-11:00 Dr **Marianthi Kalyviotou** (Attorney at Law, Scientific Service, Greek Parliament): **The Greek sovereign debt. Current legal aspects**

11:00-11:20 Dr **Angela Cummine** (British Academy Post-doctoral Fellow): **The Greek Privatization Fund and fiduciary state theory: Evaluating the sale of Greek national assets to service debt through a fiduciary prism**

11:20-11:40 **Coffee Break**

11:40-13:00 **Discussion**

Afternoon Session: International Loan Treaties and Human Rights Protection

Chair: Prof. **Thomas Fleiner** (Emeritus, University of Fribourg, Law Faculty, Director of the Institute of Federalism of the University of Fribourg, President Emeritus of the IACL)

16:00-16:20 Judge **Sotirios Rizos** (President Emeritus of the Council of State): **Social Rights and the Council of State case-law in the crisis context**

16:20-16:40 Prof. **Margot Salomon** (London School of Economics): **Social Rights as fiscal risks and other stories from the dark heart of Europe**

16:40-17:00 Prof. **Patrina Paparrigopoulou-Pechlivanidi** (University of Athens, Law Faculty): **Controversial policies of international organizations toward states in economic crisis**

17:00-18:00 **Discussion**

14 November 2015

Morning Session: Are there illegitimate debts under Constitutional Law and International Law?

Chairman: Prof. **Martin Scheinin** (European University Institute, former Professor of Constitutional Law at the University of Helsinki, President Emeritus of the IACL)

09:30-09:50 Prof. **Robert Howse** (New York University School

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- IACL Roundtable “The sovereign debt revisited by Constitutional and International Law”, 13-14.11.2015, Athens

of Law): **Rethinking “default” as a legal and economic concept: has it done more harm than good?**

09:50-10:10 Prof. **Mattias Goldmann** (Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law): **All debts are equal? A legal Analysis of Sovereign Debt Restructurings in Greece, Germany and Europe**

10:10-10:30 Prof. **Yiannis Drossos** (University of Athens, Law Faculty): **The Flip-Sides of the coin. A Gloss on the judicial treatment of the financial measures and instruments introduced in view of the economic crisis**

10:30-10:50 Prof. **Antonis Bredimas** (Emeritus, University of Athens, Law Faculty): **The concept of illegitimate debt in international law**

10:50-11:10 **Dr Giulia Aravantinou Leonidi** (Researcher on Comparative Constitutional Law, University Sapienza, Rome): **The Sovereign Debt: doctrine and case law in Italy**

11:10-11.30 **Coffee Break**

11:30-12:20 **Discussion**

12:20-14:00 **Concluding Remarks of the Round Table on the topic “The Greek case in a widened comparative context”**

Chair: Prof. **Manuel Cepeda** (The University of Texas at Austin, former Chief Justice of the Colombian Constitutional Court, President of the IACL)

Prof. **Martin Scheinin**, Prof. **George Kassimatis** (Emeritus, University of Athens, Law Faculty, Honorary president of the IACL), Prof. **Spyridon Flogaitis** (University of Athens, Law Faculty, Director of the EPLO, Secretary General of the Association of Greek Constitutionalists), Prof. **Glykeria Siouti** (University of Athens, Law Faculty), Prof. **Theodoros Fortsakis** (University of Athens, Law Faculty, former Member of the Greek Parliament, former Rector of the University of Athens), Prof. **George Katrougalos** (Democritus University of Thrace, former Minister, former Member of the European Parliament, Member of the Executive Committee of the IACL), Prof. **Kalypso Nilolaïdis** (University of Oxford, Director of the Center for International Studies and the Department of Politics and International Relations)

14:00 **Meeting of the Executive Committee of the IACL** (a light lunch will be offered)